

یادداشت علمی

گزارش زنبور پارازیتوئید

Metaphycus claviger (Hym.: Encyrtidae) از ایران

آزاده داودی^۱، علی اصغر طالبی^۱، غلامرضا رجیبی^۲، یعقوب فتحی پور^۱ و سعید محرمی پور^۱

بررسی‌هایی جهت شناسایی زنبورهای پارازیتوئید شپشک‌های نرم‌تن (Hom.: Coccidae) طی تابستان ۱۳۸۱ در استان فارس صورت گرفت. نمونه‌های شپشک *Coccus hesperidum* (L.) از روی درختان سیب موجود در باغ‌های اطراف شیراز جمع‌آوری و به ظروف مخصوص در شرایط اتاق منتقل گردید. زنبورهای خارج شده از آنها در اتیل الکل ۷۵ درصد نگهداری شدند. در میان نمونه‌ها، تعدادی زنبور پارازیتوئید *Metaphycus claviger* متعلق به خانواده Encyrtidae مشاهده شد. این گونه توسط Zhihong Xu (مؤسسه حشره‌شناسی کاربردی، دانشکده کشاورزی و بیوتکنولوژی، دانشگاه جیانگ، چین) مورد شناسایی قرار گرفت و با توجه به منابع موجود برای اولین بار از ایران گزارش می‌شود. زنبور *M. claviger* قبلاً از کشورهای چین و نیوزلند بر روی شپشک *Ceroplastes japonicus* Green گزارش شده است. برخی از خصوصیات مرفولوژیک آن به شرح زیر می‌باشد:

حشره ماده به طول ۱/۱ تا ۱/۳ میلی‌متر؛ رنگ عمومی بدن زرد روشن؛ شاخک‌ها ۱۱ بندی؛ گرز و دو بند انتهایی فونیکول شاخک دارای فرورفتگی‌های حسی طولی؛ پالپ آرواره پایین سه بندی. حشره نر به طول ۰/۸ تا ۱ میلی‌متر؛ سر و قفسه سینه به رنگ قهوه‌ای روشن؛ سطح پشتی شکم قهوه‌ای تیره؛ شاخک‌ها ۹ بندی، سایر خصوصیات مشابه حشره‌ی ماده می‌باشد.

۱- دانشگاه تربیت مدرس، دانشکده‌ی کشاورزی، گروه حشره‌شناسی، صندوق پستی ۳۳۶-۱۴۱۱۵، تهران

۲- مؤسسه تحقیقات آفات و بیماریهای گیاهی، صندوق پستی ۱۴۵۴-۱۹۳۹۵، تهران

این یادداشت علمی در تاریخ ۱۳۸۲/۴/۱۸ دریافت و چاپ در تاریخ ۱۳۸۲/۱۱/۱۴ به تصویب نهایی رسید.

Scientific Note

**Report of *Metaphycus claviger* (Hym.: Encyrtidae)
from Iran**

A. Davoodi¹, A. A. Talabi¹, Gh. R. Radjabi², Y. Fathipour¹ and S. Moharramipour¹

During summer of 2002, a study was conducted to determine parasitoid wasps of soft scales (Hom.: Coccidac), in Fars province. Some samples of *Coccus hesperidum* (L.) were collected from apple trees in various orchards near Shiraz. Samples were held in insect jars at room temp. conditions. Emerged wasps were preserved in 75% ethyl alcohol. Among the samples, examined some parasitoid wasps of *Metaphycus claviger* (Timberlake) (Hym.: Encyrtidae) were observed and later identified by Z. Xu (Institute of Applied Entomology, Agriculture and Biotechnology College, Zhejiang University, China). According to the literatures, *M. claviger* is a new record from Iran. This species has been reported before from China and New Zealand on *Ceroplastes japonicus* Green. Some morphological characters are described bellows.

Female length: 1/1-1/3 mm. Color: light yellow; Antenna eleven - segmented, club and two terminal funicular segments with linear sensilla; maxillary palp three - segmented. Male length: 0/8-1 mm; head and thorax light brown, dorsal surface of abdomen dark brown; antenna 9 segmented, other morphological characters similar to the as female.

1- College of Agriculture, Tarbiat Modarres University, P. O. Box 14115-336, Tehran.

2- Plant Pests and Diseases Research Institute, P. O. Box 19395-1454, Tehran.